

7/18098

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 30824082/610- 994
Konu : İstanbul Milletvekili
Dr. Sezgin TANRIKULU'nun
Yazılı Soru Önergesi

SÜRELİDİR
.../.../2013
25 Mart 2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 05/03/2013 tarihli ve 43452547-120.00-111343 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Dr. Sezgin TANRIKULU'nun; İstanbul İlindeki hava kirliliği hakkında Bakanlığımıza yönelmiş olduğu 7/18098 Esas sayılı yazılı soru önergesi incelenmiş olup, konuya ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Erdoğan BAYRAKTAR
Bakan

EK:

-Cevap Yazısı (1 Adet, 3 Sayfa)

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN DR. SEZGİN TANRIKULU'NUN
TBMM 7/18098 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR:

- 1) İstanbul İlinde havadaki azot oksit ve azot dioksit günlük ortalama değerleri açısından, "Hava Kalitesinin Korunması Yönetmeliği ve Avrupa Birliği limit değerlerinin" çok üzerinde olduğu iddiası doğru mudur? Bu oranlar normal standartların ne kadar üzerindedir?
- 2) İstanbul İlinde 2010-2012 yılları arasındaki hava kirliliği oranı nedir? Bir artış söz konusu ise bunun nedenleri nelerdir?
- 3) Kış nedeniyle artacak olan kömür kullanımı nedeniyle, önümüzdeki günlerde havadaki azot oksit ve azot dioksit miktarında beklenen artış oranı nedir?
- 4) Yaşanan ve beklenen bu artışın insan ve çevre sağlığı açısından yaratacağı tehlikeler nelerdir? Bu tehlikenin önlenmesine yönelik alınacak tedbirler nelerdir?
- 5) İstanbul'da kaçak kömür yakalanmış mıdır? Eğer yakalanmış ise kalite düzeyi nedir? Yakalanan kaçak kömür miktarı nedir? Yakalanan bu kömürler ne yapılmıştır?
- 6) Hava kirliliği ve kullanım kolaylığı da göz önünde bulundurularak, kömür yardımı yapılan ailelere kömür yerine, kaliteli kömür veya doğalgaz yardımı yapılacak mı?

CEVAPLAR:

1- İstanbul İlinde; Bakanlığımızın Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağına bağlı olup, İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından işletilen ve sürekli saatlik ölçüm yapan toplam 10 adet sabit hava kalitesi ölçüm istasyonu bulunmaktadır. Aksaray, Esenler, Kadıköy ve Ümraniye semtlerinde bulunan 4 adet istasyon vasıtasıyla yapılan; İstanbul İlindeki hava kalitesi, azot oksit (NO) ve azot dioksit (NO₂) kirleticilerinin saatlik ortalama değerlerinin ölçümü; Bakanlığımızca 06/06/2008 tarihli ve 26898 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi (HKDY) Yönetmeliği'nde" belirtilen azot dioksit (NO₂) kirleticisi için belirlenen mevcut günlük ortalama sınır değeri olan 300 µg/m³'ün altında kaldığı görülmüştür.

Söz konusu azot dioksit (NO₂) kirletici parametresi için Avrupa Birliği (AB) mevzuatında insan sağlığının korunması amacıyla öngörülen saatlik (200 µg/m³)'ün ve yıllık (40 µg/m³) ortalama sınır değerleri, özellikle trafiğin yoğun olduğu sabah ve akşam saatlerinde zaman zaman aşımaktadır. Ancak, bu aşımalar kısa süreli olup, kesinlikle 300 µg/m³'ün üzerine çıkmamaktadır.

2,3- İstanbul İlının 2010-2012 yılları arasındaki hava kirliliği; istasyon bazında yıllık ortalamalar ile karşılaştırıldığında, elde edilen verilerde kayda değer büyük bir artış görülmemektedir. Kış aylarında, kömürün yanması ile partikül madde (PM) ve kükürt dioksit (SO₂) emisyonlarında artış beklenebilir.

4- İstanbul İlinde bulunan 10 istasyonda 2012 yılı yıllık ortalamaları PM₁₀ parametresi için 38-79 µg/m³ değerleri arasında, SO₂ parametresi için ise 5-9 µg/m³ değerleri arasında olup, söz konusu kirleticilerin bu seviyelerde insan ve çevre sağlığı açısından önemli bir riski bulunmamaktadır. Ancak, bu seviyelerde yaşanacak ciddi artışlar, solunum sistemi hastalıklarına, kronik solunum sistemi ve kalp hastalığı olan kişilerin rahatsızlıklarının tetiklenmesine, kanser vakalarındaki görülme sıklığına ve erken ölümlere yol açmaktadır.

Bakanlığımızca, hava kirliliğinden kaynaklanan bu tehlikelerin önlenmesine yönelik çalışmalar ve alınması gereken tedbirler aşağıda belirtilmiştir.

81 İlimizde, ulusal ağa bağlı bulunan 122 hava kalitesi ölçüm istasyonu ile en az iki parametre (SO₂ ve PM₁₀) ölçümü gerçekleştirilmektedir. Ölçümler tam otomatik cihazlarla yapılmakta, ölçüm sonuçları GPRS modem vasıtasıyla, Bakanlığımıza iletilmekte ve <http://www.havaizleme.gov.tr> internet sitemizde verilere herhangi bir müdahale yapılmaksızın yayımlanarak kamuoyu bilgilendirilmektedir.

Ayrıca, söz konusu veriler kontrol işleminden geçirilerek hazırlanan hava kalitesi bültenleri yayımlanmakta ve hava kirliliğinin azaltılmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır. 06 Haziran 2008 tarihli ve 26898 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi (HKDY) Yönetmeliği” ile mevcut hava kalitesi sınır değerleri yıllık olarak azaltılarak 2014 yılında Avrupa Birliği (AB) hava kalitesi sınır değerleri ile uyumlu hale gelecektir.

Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliğinde belirtilen bilgilendirme ve uyarı eşiklerinin aşılma durumu dikkate alınarak, kirliliğin bulunmuş olduğu bölgede beklenen meteorolojik parametrelerdeki değişim ve kirliliğin devam durumu göz önüne alınarak kamuoyunun bilgilendirilmesi ve acil önlemlerin alınması, hava kirliliğinin nispeten yoğun olmasının beklendiği günlerde, ölçüm sonuçlarındaki temayül de dikkate alınarak, hasta, yaşlı ve çocukların dışarı çıkmaması, ilköğretim okullarında açık havadaki faaliyetlerin azaltılması konusunda kamuoyunun bilgilendirilmesi, yakma saatlerinin düzenlenmesi, yakıt kriterleri, trafik emisyonlarının azaltılmasına yönelik düzenlemelerin yapılması ile bunlara ilişkin uyarı ve önlemlerin alınması valiliklerce yerine getirilecek olup, yine hava kalitesi değerlendirilmesi kapsamında önemli bir parametre olan Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nün 3 günlük enverzyon tahmini verilerinin düzenli olarak valilikler tarafından takip edilerek, eğer risk var ise kısa vadeli önlemlerin alınması konusunda hassas davranılması gerekmektedir.

Hava kirliliğinin azaltılabilmesi için ulusal ölçekte alınan önlemler; katı yakıt kriterlerinin belirlenmesi, akaryakıt kalitesinin iyileştirilmesi, araç standartlarının belirlenmesi, doğalgaz alt yapısının yaygınlaştırılması (vb.) olarak sıralanabilir. Ayrıca, hava kirliliğinin önlenmesi için çarpık kentleşmenin önüne geçilmesi, çevre düzeni planları yapılırken, hava kirliliği taşınım durumlarının dikkate alınması, imar planlarında toplu taşımacılığın, özellikle raylı sistem taşımacılığının teşvik edilmesi ve gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

5- Ülkemizde kullanılan katı yakıtların, “Çevre Kanunu kapsamında Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği ile Hava Kirliliğinin Kontrolü ve Önlenmesi Genelgesi” hükümlerine ve bu çerçevede alınan Mahalli Çevre Kurulu Kararlarına uygunluk arz etmesi gerekmektedir.

Bakanlığımız Hava Kalitesi İzleme Ağı tarafından elde edilen hava kirliliği verileri büyük önem taşımakta olup, bu değerler söz konusu yönetmelik ve genelge hükümleri doğrultusunda Mahalli Çevre Kurullarının kararlarına temel teşkil etmektedir. Katı yakıtların denetimleri İl Müdürlüklerimiz ve Bakanlığımızca yetki devri yapılan Belediyeler eliyle düzenli olarak yerine getirilmektedir. Yapılan denetimler, planlı veya ani olarak, ya da vaki şikâyetler üzerine gerçekleştirilmektedir. Kentlere kaçak yollarla getirilen kömürlerle ilgili denetimler yine aynı mevzuat çerçevesinde yapılmaktadır.

Diğer taraftan, denetime tabi tutulan katı yakıtlardan alınan numuneler, Bakanlığımızca akredite edilmiş ve ülke genelinde bulunan toplam 22 adet katı yakıt laboratuvarına gönderilmekte ve yakıtların mevzuata uygun olup olmadığı tespit edilmektedir. İstanbul Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'nce Bakanlığımıza iletilen verilere göre, 2012 yılında toplam 98.180 ton katı yakıtın denetiminin yapıldığı görülmüştür. Denetlenen bu katı yakıtlardan, mevzuata aykırı olduğu tespit edilen 36.117 ton yakıt il dışına çıkarılmıştır. Ayrıca, bu kapsamda toplam 189.964 TL idari para cezası uygulanmıştır.

6- “Fakir Ailelere Kömür Yardımı Yapılmasına Dair Bakanlar Kurulu Kararı” gereğince; il ve ilçelerde Sosyal Yardımlaşma Vakıflarınca belirlenecek ailelere kömür yardımı yapılması ile ilgili usul ve esaslar Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından belirlenmektedir. Kararda; dağıtılacak kömürün niteliğinin Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliğine uygun olacağı belirtilmiştir. Fakir ailelere kömür yardımı yerine doğalgaz yardımı yapıp yapılmayacağı hususu Bakanlar Kurulunun yetkisinde bulunmaktadır.

